

Fylkesmannen i Hedmark

Miljøvern avdelingen

Postboks 4034, 2306 Hamar

Vår dato	Vår referanse
15.06.2017	2017/3326
Arkiv nr.	Deres referanse
461.2	

Saksbehandler, innvalgstelefon
Steinar Østlie, 62 55 11 77

Inspeksjonsrapport

2017.015.I.FMHE

Løten kommune,
Postboks 113,
2341 Løten

Inspeksjon ved Løten avløpsnett

Dato for inspeksjonen: 14.06.2017
Rapportnummer: 2017.015.I.FMHE
Saksnr.: 2017/3326

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:

Jens Petter Østerhaug, virksomhetsleder tekn. forv.
Jan Roald Bøgeberg, ingeniør VA

Fra Fylkesmannen i Hedmark:

Steinar Østlie, senioring.

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjon ved Løten avløpsnett, 14.06.2017:

Fylkesmannen avdekket 0 avvik og 2 anmerkninger:

- Det foreligger ikke egen prosedyre som beskriver rutiner for gjennomføring, oppdatering og revidering av risikovurderinger.
- Kommunen har ikke gjennomført intern revisjon av internkontrollen for VA-området.

Kommunen bes om å foreta en vurdering av anmerkningene innen **01.10.2017**. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 2.

Med hilsen

Kristine Schneede e.f.
ass. miljøverndirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 974 604 817	Eies av: 964 950 679
Besøksadresse: Kildevegen 1, 2340 Løten	Telefon: 62 56 40 44
Bransjenr. (NACE-kode): 84.130	E-post: post@loten.kommune.no

Kontrollert anlegg

Navn: Løten avløpsnett	Anleggsnr: 0415.0021.01
Kommune: 0415 Løten	Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: 3
Tillatelse gitt: 12.12.2016	Tillatelse sist oppdatert: -

2. Inspeksjonens omfang

Formålet med inspeksjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Fylkesmannen har blant annet undersøkt om:

- Drifts- og vedlikeholdsrutiner for renseanlegg og avløpsnett
- Fornyelse av avløpsnett
- Tiltak og beredskap for å avdekke og utbedre feil og utslipp på nettet
- Prøvetakingsrutiner og dokumentasjon av utslipp
- Internkontroll – risikovurderinger, avviksbehandling, målprosesser, intern revisjon

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Fylkesmannen avdekket ingen avvik, men det er påpekt 2 anmerkninger innen de områdene som ble kontrollert. Virksomheten bes om å gjøre en vurdering av anmerkningene og aktuelle tiltak knyttet til disse. Vi ber om en skriftlig redegjørelse av vurderingene og eventuelle tiltak innen **01.10.2017**.

4. Gebyr for inspeksjonen

Kommunen er ved denne inspeksjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. Fylkesmannens varselbrev datert 23.05. og 30.05.2017). Dette betyr at dere skal betale *kr. 14 600* i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura med innbetalingsblankett vil bli oversendt fra Miljødirektoratet.

Vedtaket om fastsettelse av gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens kap 39. Gebyrets størrelse kan klages inn til Miljødirektoratet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra rapporten er mottatt. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Fylkesmannen i Hedmark.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Fylkesmannens postjournal og på www.norskeutslipp.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Det ble ikke avdekket avvik under inspeksjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Det foreligger ikke egen prosedyre som beskriver rutiner for gjennomføring, oppdatering og revidering av risikovurderinger.

Kommentarer:

ROS-analyse for vann og avløp ble gjennomført i tilknytning til hovedplan for transport-systemet i 2014. Analysen er gjennomgått på nytt juni 2017, men det er ikke utarbeidet noen egen prosedyre som beskriver hvordan og hvor ofte dette skal utføres.

Anmerkning 2

Kommunen har ikke gjennomført intern revisjon av internkontrollen for VA-området.

Kommentarer:

Det ble redegjort for at det trolig gjennomføres interne revisjoner iht. internkontrollforskriften § 5, andre ledd, pkt. 8, med kommunens overordnede internkontroll. Slikt tilsyn er ikke utført med VA-områdets sektorvise internkontroll. Det er imidlertid rutiner for å påse at EQS-prosedyrer blir revidert.

8. Andre forhold

Avløpsplaner og funksjonsmål for avløpsnett

Løten kommunen har samarbeidet med øvrige kommuner i Hamarregionen og Hias om utarbeidelse av felles kommunedelplan vann og avløp (2015), samt det mer detaljerte underdokumentet «Mål og tiltaksplaner i ulike avløpssoner», vedtatt juni 2017. Oppnåelse av funksjonsmål skal evalueres årlig av TKH.

Handlingsplan for vann og avløp behandles politisk annet hvert år. Samlet ramme for nyanlegg og sanering for vann og avløp øker fra 7 til 9 millioner kr i 2018, der ca. 50 % går til sanering. For øyeblikket er det en del usikkerhet knyttet til gjennomføringen av handlingsplanen grunnet utenforliggende prosjekter, spesielt på samferdselssektoren.

Drift og vedlikehold av avløpsnett

I hovedsak er avløpsnettets funksjon og tekniske tilstand relativt god. En stor del av nettet er lagt under Mjøsaksjonen eller senere. Innlekkingen er på 24 % (2016) og ligger lavere enn det langsiktige målet for 2050. Den årlige innlekkingen ble halvert ved at strekninger langs Fura og Vingerjessa, der elvevannet gikk inn i spillvannsledningene ved flom, ble utbedret. Nettet har en strekning på 104 m med AF-ledning forbi jernbaneundergangen i sentrum. Denne blir sanert i 2018. Det er ellers noe innlekking i området rundt Kilde. Sone Ådalsbruk har også en del innlekking.

AF-ledning gjennom Ilseng har vært nettets svakeste punkt, men Hias har overtatt driftsansvar for denne strekningen.

Som følge av begrenset innlekking er det heller ikke avdekket særskilte risiko- eller problemområder med tanke på framtidige klimaendringer.

Avløpsnettets har nå 9 pumpestasjoner med overløp og 2 driftsoverløp. Alle nødoverløpene har tidsregistrering av drift. Mengde (antall m³) beregnes. Driftsoverløpene har også registrering av drift. Alle overløpene har alarmvarsling. Det ble ikke registrert utslipp fra noen av overløpene i 2016.

Nettet har 1 målestasjon ved Ilseng, denne driftes nå av Hias. Pumpedata, spesielt ved nedbør, brukes aktivt for å avdekke evt. hendelser på nettet. Pumpestasjonene har månedlig rengjøring med spyling. Elektriske installasjoner er mest utsatt for skader/korrosjon av utstyret i stasjonene. Det er etablert lufting for å motvirke slike skader. Problemstrekninger spyles årlig, det utføres ikke pluggkjøring. Det foretas videre jamnlig inspeksjon med kummer, hvor det er avdekket feil som kan medføre innlekking. Feilene eller skadene kan være forårsaket av mennesker, f.eks. løse lokk, eller på naturlig måte, forårsaket av tele. Driftsoppgavene ivaretas av 3 fagarbeidere, inkludert 1 formann.

Ledningskartet er godt oppdatert til enhver tid. Det er avdekket en del feilregistreringer på gammelt nett. Slike strekninger blir TV-kjørt for å finne korrekt lokalisering av kummer. Nye stikkledninger inngår i ledningskartet, men mange gamle mangler. Det foretas oppdateringer ved hjelp av arkivmaterialet på Tingberg.

Det er etablert 4 værstasjoner – Ådalsbruk, Løten sentrum, Brandsrud og Budor. Det avdekkes store variasjoner ved lokal nedbør.

Det er ikke registrert særskilte driftsproblemer som følge av påslipp fra bedrifter. Det pågår for tiden en registrering i samarbeid med Hias av utslippskilder av fett og oljeholdig avløp.

Kommunen har 100 % inndekning av kostnader gjennom gebyrer.

Internkontroll

Internkontrollens prosedyrer ligger i EQS. Prosedyrene er under gjennomgang. Lagringen skal struktureres bedre for å gjøre prosedyrene mer oversiktlige og tilgjengelige, bl.a. skal EQS-lagringen splittes på fagområdene (veg, vann og avløp).

Vi legger til grunn at funksjonsmål for avløpsnettets nedfelt i regionalt planverk. Andre HMS-mål ble ikke ettergått ved inspeksjonen.

Driftsrelaterte hendelser som lekkasjer og utført arbeid på nettet registreres i driftskontrollen (Gemini). Avvik registreres i første omgang på skjema. Det er ikke lagt til rette for formell lukking av slike avvik. Registrerte feil følges opp med relevante tiltak. HMS-avvik registreres i kommunens overordnede internkontroll.

Det ble ellers avdekket enkelte mangler ved utøvelse av internkontrollen, se anmerkning 1 og 2.

9. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften).
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- utslippstillatelsen fra Fylkesmannen i Hedmark, datert 12.12.2016.